

С УЧЕНИКА АВЕРУНИ

(спомени на Милка Аламанчева за Савка Керемедчиева, стенографка на Учителя)

Савка е била на 4 години, когато Учителя е отишъл у тях. Майка ѝ Тереза е германка, от Берлин. Баща ѝ Георги е преселник от Македония, железничар. По това време са живеели в Цариброд. Учителя е обикалял цяла България, села и градове, главно със задача да изследва българския народ, предимно френологично. Когато посещава Цариброд, 2-жа Тереза отива в читалището да чуе лекцията му по френология, защото се интересувала от духовните и окултни познания за живота. След лекцията тя поканва Учителя у дома си на разговор. Като влиза у тях, той се вглежда в четиригодишното дете, взема го на колене и започва да измерва главата му. Савка поглежда майка си и казва: „Мамо, какво ми прави този човек?“ А Учителя казва на майката: „Каква мома ще стане тя!“

От този момент връзката на Учителя Петър Дънов и семейство Керемедчиеви е непрекъсната. След това те се преместват да живеят в София, където се установява и Учителя през 1914 г. Савка е била много ученолюбива. Учителя казва за нейния нос, че е лъжица, която е дошла на Земята да гребе духовно знание. Сестра Тереза, майката на Савка, става редовна посетителка на беседите и лекциите на Учителя. На 12 години Савка, тайно от родителите си, посещава Учителя и му казва: „Вие сте дошъл Учител на Земята и аз искам да се уча при Вас.“ Учителя ѝ казва: „Никому няма да казваш това. Ще си купиш едно Евангелие и ще го четеш. Когато го разтваряш за първи път, ще си сложиш пръста на някой стих и ще следиш какво ще ти се падне.“ Когато тя разтваря Евангелието за първи път, пада ѝ се следното: „Велико е, славно е да служи човек на Бога и да пребъдва в Любовта Му!“ На тези години представата ѝ за Любовта на Бога е тази, че тя трябва да се скрие в Неговата пазва – представата на дете за своя родител.

Минават две години. Савка е вече на четиринадесет години. Тя пак отива при Учителя. Той я посреща, подавайки ѝ двете си ръце, и ѝ казва: „Добре дошъл при мене, мой добри и верни Аверуни.“ Тя е направила един

детски жест да го прегърне. Учителя се усмихва и ѝ казва: „Не си ти, не си ти, това е майката.“ „Аз съм Учителю, аз съм.“ Когато си отива в къщи, тя отваря Евангелието и ѝ се пада следният стих: „Не знаете ли, че сте храм Божий и Дух Божий живее във вас?“ Този стих ѝ е произвел невъобразимо впечатление и тя го поставя за основа на целия си бъдещ живот. „Храм Божий“ – думи, свързани с чистотата и светостта в живота.

Минават много години, през които Савка посещава училището. През това време посещава частно Учителя и той ѝ преподава духовно знание. Тя усилено изучава Библията, Евангелието, учи известни стихове наизуст. Изучава френология, хиромантия, рисуване, диагностика. Веднъж тя със смях ми каза: „Аз изучих даже педология, но това няма да го казваш никому, нали?“ Всичко, което изучаваше, го проучаваше много дълбоко. Винаги се е стремяла да намери истинското знание. Често пъти е изпадала в много противоречия между окултното, мистичното и официалното познание. Много често е плакала пред Учителя и го е питала: „Учителю, где е истината?“ Учителя ѝ казва: „Ти ще я намериш.“ При изпити е имало случаи, когато е учила в стаята на Учителя и това е ставало предимно при философските въпроси. А между това, цели 20-30 години тя е била в непрекъснати наряди с Учителя, казвала е формули и молитви и е изучавала Словото. Тя непрекъснато е молела Учителя да ѝ дава духовни задачи и при изучаване на известни стихове, имала е и духовни опитности. Например лекувала се е със стихове от Евангелието, когато е ослепяла. Учителя ѝ е дал как да използва Евангелието, Завета на цветните лъчи, спектъра. В продължение на 7 дни, денонощно, на всеки кръгъл час тя се е молела за своето оздравяване. На седмия ден тя оздравяла напълно. Елена Андреева в своите спомени пише, че Савка се е оплаквала, че не вижда Учителя на два метра пред себе си, когато е стенографирала.

При друг случай получава изкривяване на лицето. Учителя отива при стенографките и

пита: „Къде е Савка?“ А парализата ѝ била на дясната половина на лицето. Учителя ѝ се кара. Тя избягва и отива в гората, скрива се и плаче. Учителя пак идва и пита стенографките: „Къде е Савка?“. Елена отива да я търси и я намира свита на кълбо в гората да плаче. Савка отива при Учителя и Той пак започва да ѝ се кара. Тя пак избягва. Вечерта идва пак Учителя: „Къде е Савка?“ Пак ѝ се кара. И когато Учителя си тръгва третия път, лицето ѝ отново придобива нормалния си вид.

Учителя ѝ е давал съвети как да се облича, как да реши косите си, какви грехи да носи. В известни периоди на своя живот тя е живяла много усамотено. Имала е контакт само с тези, които я обичат.

Известен период Учителя ѝ диктува „Свещени думи на Учителя към ученика“. Когато е била на 23 години, на един Петров ден, на Рила, поднася на Учителя книгата „Свещени думи на Учителя към ученика“, която е подготвила за печат. Учителя отхвърля книгата категорично. Тя изпада в голямо противоречие, скръб, учудване. В тази книга са идеите, мислите на нейния живот, на които тя е получила отговор и тези Истини, които Той ѝ е дал, Той ги отхвърля. Тя искала да умре. Една сестра я намира край езерото. „Защо?“ – се пита тя. Между това, Учителя приема подаръци – ризи, сладки, баници, грехи. Приема ги с усмивка, с благодарност. А тази книга, която тя е написала с цената на своя живот, Той категорично отхвърля. Има и друга версия защо Учителя е отхвърлил книгата – добавила е неподходящи цитати от беседите. Едва след седем години разбира причините за отхвърлянето, когато е посетила една пиеса в Народния театър – „И бедността не е порок“. Тя излиза от театъра, целувайки една от стените му, и си отива с едно просветление. Тя е млада и ще се развие гордост в нея при успехите, които има. Надмощието над другите, слабата е опасна. Учителя я е пазил от ревността и злобата на някои от окръжаващите на Изгрева. След още седем години един ученик, на когото тя поднася книгата, извиква възхитен: „Тя трябва да бъде издадена!“ Още на другия ден изваждат 500 стиха, редактират ги и ги дават за печат. Това е в 1938 година. Помощникът ѝ е бил брат Боян Боев.

Непрестанните ѝ посещения при Учителя бяха съблазън за много приятели. Те не знаеха истинската работа, която свързваше Учителя с ученика извън духовната работа: Савка беше непрекъснато на Неговите лични услуги и ги вършеше така, както Той ги желал. Нека приятелите да знаят, че Учителя

имаше изтънчени навици и вкусове. Всичко това, което правеше в личния си живот, беше първо по рода си. За да направиш услуга на един Учител като Него, трябва да познаваш Неговия личен, частен живот. Учителя имаше доверие в този ученик и свободата се проявява според неговото естество. Големите хора са непонятни за обикновения уробен на човека и много неща се разбират съвършено погрешно. Учителя беше извънредно изтънчен и фин. Често пъти ние Го измъчвахме с налагане на нашите вкусове. Измъчвахме Го с нашите неразбирания. И при Неговата Любов и отстъпчивост, Той ни се подчиняваше и страдеше. При един случай, когато една сестра искаше да се вмъкне в стаята Му, за да направи някои услуги, за да се избегнат известни пререкания, Той отпратил всички, които са били около Него и останал сам. Аверуни не отива няколко дни при Него. На третия ден тя Го заварва сам и тъжен. През тези дни Той си е подреждал всичко сам, сам си е палил печката, метял и пр. Тя дойде при мене в общата стаичка разплакана, разбрала, че не трябва да оставя Учителя, въпреки всичко. Има неща, които не се отнасят до нея. Често Учителя пристигаше в стаичката на стенографките и с една радостна усмивка започваше да вади от джобовете си чушки, домати от нашата градина, които той сам е откъснал. Слагаше ги на масата и казваше: „Това е от нашата градина!“

Веднъж донесе една тенджерка с ядене и каза: „Аз го сготвих“. Това беше супа от едро нарязан зарзават и всичко беше от братската градина. Учителя каза: „Турете си зехтин и чер пипер“. Той много държеше на простите яденета. Обичаше чорбици от коприва, домати, гъби-печурки и казваше, че с един-два варени картофа човек може да се нахрани. Обичаше черния хляб от чиста пшеница, пиеше руски чай и предпочиташе българско сирене. Той избягваше сложните ястия. Обичаше много червения лук и го чукваше с юмрук, по български обичай. На обяд се хранеше винаги в братския стол на Изгрева и с учудваща охота ядеше скромните и прескромни обеда. Много обичаше плодовете. Слагаше ги винаги на слънце и после ги ядеше – никога студени.

Когато Учителя излизаше на поляната, никога не оставаше сам. Около Него се събираха ученици и започваха разговори на нескончаеми теми.

Когато Аверуни завършва университета, Учителя ѝ казва: „Е, сега ще обрнеш своята педагогика към себе си и ще я направиш себепедагогика.“

С Учителя на Витоша (27.08.1944 г.) Савка Керемедчиева е отбелязана със стрелка

Аверуни е била подложена на много изпити от Учителя. Положения, при които тя сама да се справя и да проучи силите и възможностите, с които разполага. Веднъж при някаква случка, която тя не е могла да разреши, вижда в ръцете на Учителя една крива свещ и Той се мъчел да я изправи и изглади. Тя му казва: „Учителю, и мен ще изправите като тая свещ“. Аверуни е получила много жестоки изпити във връзка със смиренieto и издържането на различните несгоди на живота. По повод на една от задачите в Школата, които Той е дал на учениците, за да се научат да понасят подигравките на околната среда и да следват задачата, която им е дадена, Учителя дава на Аверуни едни мъжки износени обувки с черен ластик от страни, които тя да носи при различни случаи из града. Разбира се, тя станала за присмех. Тълкуванията са били различни. Тя обаче понасяла всичко и продължавала да ги носи с мълчание и търпение. Тези обувки са запазени и до днес от Иорданка Жекова. Учителя е следял начина, по който тя се е обличала. В Школата кокетството е било изключено. Веднъж тя била облечена с бледосиня копринена рокля. Учителя направил някакъв намек за тази дреха, при която се изтъквала нейната женственост. Тя взела роклята, поляла я с газ и я запалила, обаче какво е нейното изумление, когато изважда роклята от печката – тя се оказала здрава, само газта изгоряла. Но повече не я облякла. При друг случай тя имала рокля с

малки бродирани черни цветенца. При изказванията, които Учителя направил, тя разпяр всички цветенца с игла и роклята става чисто бяла. Учителя се противопоставя на късите ръкави, късите рокли, ярките цветове. Цветът на ученика е светлосивия – гълъбов – и белия. Косите трябва да бъдат прави и отрязани до кокалчето на врата. Възбраната трае за ученика в известна фаза от живота му. За Аверуни забраната е траела 7 години, след което тя можела да носи разкошни дрехи. Учителя ѝ казва веднъж: „Аз изследвам твоите мисли, винаги ще ми говориш Истината, колкото и да е жестока тя за тебе. Аз познавам всички слабости на хората – да не се мъчат да ги скриват от мен. Доблестта и искреността са прекрасни качества. Имайте доблестта да признавате своите слабости. Само така може да ви се помогне“. Една от великите мисли на Учителя е, че Той е дошъл на Земята да повдигне падналата чистота. Защото е казано: „Сине Мой, дай ми сърцето си“. Първият закон на вътрешната Школа е: „Познай себе си“. Как ще се справиш със себе си, ако не се познаваш? И ако нямаш една мярка, дадена от самия Учител! Принципите, законите и методите са тези, които помагат за изправянето на ученика. Стремешът към чистота и святост са качества, които приближават ученика до Учителя. Това е материята, с която Той борави като не надминат майстор-психолог. При изучаването на Библията Учителя ѝ давал известни

преживявания, които по-нагледно могат да обяснят известни епизоди от Библията. Една от любимите ѝ фигури от Библията е епизодът с Рут.

Учителя казвал често на Савка да събира наесен в градината дребните картофчета, които никой не събира, и да вечеря с тях. Аверуни често постеше по десет дни – пълен пост. До седмия ден работеше, последните три дни седеше тихо в стаята си в размисление.

Предстоеше заминаването на Аверуни в Латвия, където Учителя я изпрати със специална мисия през 1942 г. Войната беше в разгара си, а тя трябваше да прекоси цяла Германия. На тръгване Учителя ѝ хваща ръката и ѝ казва: „Помни, ти сега си светия! Помни: латвийците в твое лице ще приемат Учителя, сестрите и братята. Ще ти целуват ръка и от Мое име ти ще им говориш.“ Тя оправдала Неговото поръчение, а след завръщането ѝ в България на латвийците се дадоха много големи изпитания. Някои от тях загинаха, но всеки един от тях е носел нещо топло и мъдро, предадено от Учителя чрез Аверуни. При завръщането си тя беше замолена от приятелите си да разкаже за своите впечатления от престоя там. Обаче това, което тя сподели, беше само 1/10 част от преживяното. Учителя е правил опити с нея. Една от задачите ѝ била предаване на мисли от разстояние. Учителя предавал мисли на Аверуни и тя ги препредавала. Изнесла е в Латвия четири беседи.

Учителя посещаваше концертите на видни личности. Целият Изгрев знаеше кога Той отива на концерт. Тези, които Го придружаваха, сияеха. Учителя излизаше от своята стая със светъл костюм, светла пелерина от мек, пухкав вълнен плат. Пелерината беше пришита за грехата. На врата с бял вълнен шал, с бяла панамена шапка, с бастун в ръка. Обувките му бяха меки, деликатни и никога черни. И когато ние Го зърнем, всички имахме преживяването, че пролетта идва – самата пролет е дошла в лицето на Учителя. В залата пристигаше рано, с неколцина приятели. Да отидеш на концерт с Учителя, това беше голяма привилегия. Кой не си спомня чудните Му, меки бели коси и прекрасния Му профил, открояващ се между присъстващите! Той бе представител на идеи, на които посвети живота си – разцъфтяването на Божественото в човешката душа. У Него всичко беше ценно и имаше смисъл. Като форма Той оправдаваше съдържанието. Движенията Му бяха меки, походката Му – бърза и лека, като че ли не стъпва на земята. Когато ходехме на екскурзия, едва можехме да го настигнем. Учителя имаше неповторима походка. С неповторим маниер поднасяше ръката си, за да бъде целуната. Между хилядите положителни качества, кои-

то притежаваше, бе и това да намира положителното и доброто във всеки човек. Него не го интересуваха слабостите на хората, абсолютно не се спираше на тях. Слабостите са присъщи на човека, върху тях той трябва да работи. Разумно и положително насърчаваше и обработваше. Ако може някой да види каква неизразима усмивка имаше, когато някой направи нещо добро и хубаво – лицето Му просияваше! Учителя не обичаше споровете. При един спор в кухнята, Той влязъл и казал следните думи: „Хвърлете, рекох, чиниите през прозореца и прекратете спора!“

Той се интересуваше от всичко на Изгрева, от живота – как протича в най-малките му подробности. Взимаше участие във всичко: цялото стопанство беше като на длан пред Него; концертите; Школата; работата в кухнята; частния живот на всеки един. Той беше като Баща-наставник, лекар, Учител на всички. Той обичаше Изгрева, присъстваше навсякъде. Как обичаше Учителя поляната, градината, лозето! Насърчаваше всяка работа. Той присъстваше в набавянето на зимнина и често се съветваше с бате Ради, и даваше оценка на най-малките неща. Той не обичаше разхищението. За Него всяко семенце бе ценно, като начало на нов живот. При един случай, при пагането на едно фасулче от балкона, Той накарал бате Ради да слезе долу и да го прибере.

На планината Учителя се чувстваше като у дома си. Той имаше навизи на истински българин, на истински български възрожденец от началото на века. Колкото и странно да звучи в ушите на мнозина, към някои от сестрите Учителя се обръщаше с името на другарите им, а не със собствените им имена, например: „Повикайте ми, рекох, Лазаруца, или Иваница“ и пр. Изключително скромен и оригинален беше Учителя. Той си замина от този свят на 27.12.1944 г. Прибира Аверуни на 5.5.1945 г.

Сестра Милка Аламанчева ми диктува тези редове, понеже е била най-близка приятелка на Савка. Работили са заедно и в известен период големият архив на Савка се е съхранявал при нея.

На Изгрева имаше печатница, където се печатаха само томовете с беседите и лекциите на Учителя. Милка Аламанчева беше експедитор, книжар – изпълняваше няколко длъжности във връзка с разпространяването на беседите. Аз, Павлина Даскалова, преспирах у тях. Къщичката им беше в двора на Йорданка Жекова. Милка живееше със сестра си Люба Аламанчева, която беше лична приятелка на мама. На Изгрева те бяха най-близките ни хора за времето.

Павлина Даскалова